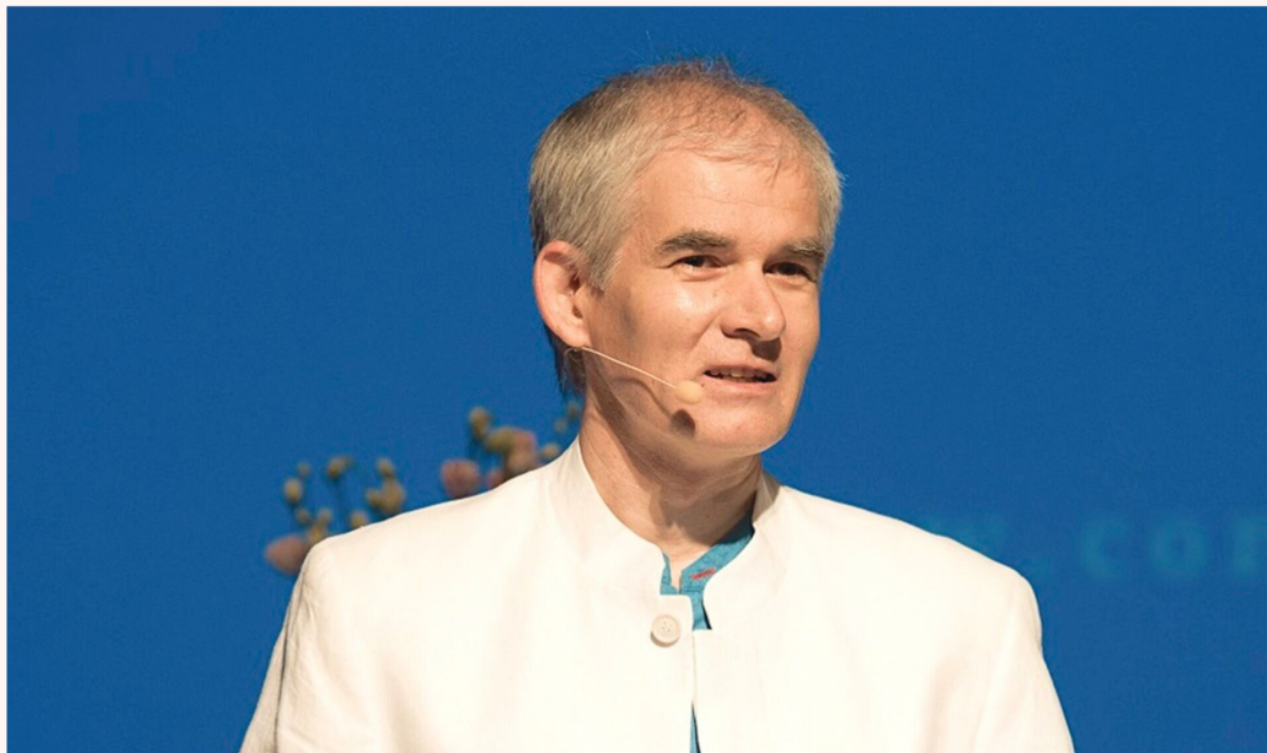

ARVAMUSED • Kaur Lass • 13. aprill kell 15:00

Jaga lugu:

Kaur Lass: kaotame aastaks 2030 poole regulatsioonidest ja poole maksudest

Kaur Lass. Foto: Erakogu

Eesti riik vajab tagasipööret lihtsusesse. Väärtustades isiklikku vastutust lõpeb regulatsiooni vajadus, kirjutab Wellness Orbiti tegevjuht Kaur Lass arvamuskonkursile Edukas Eesti saadetud artiklis.

Taasiseseisvumise järel pole Eestis kunagi varem olnud nii palju regulatsioone kui praegu. Asendades isikliku vastutuse regulatsiooniga, kaotame me kodanikuühiskonna vundamendi – vabaduse. Selle tulemusel oleme enneolematu kriiside laines ning jõudnud ühiskonna lõhestumise ja vaimse tervise kriisini. Kui ühiskond asendab eetika ja isikliku vastutuse regulatsiooniga, siis on iga probleemi tulem uued keelud ja käsud, mitte lahendused.

Toon näiteks planeerimisvaldkonna. Kui varem kehtinud planeerimisseaduses oli 47 paragrahvi ehk 17 prinditavat A4 lk teksti, siis alates 01.07.2015 kehtivas seaduses on 143 paragrahvi ja 45 lk teksti. Kolmekordistunud õigusakti maht on planeerimise arusaadavust ja toimivust vähendanud.

Oleme olukorras, kus kõike saab ehitada ilma planeeringuta projekteerimistingimuste alusel. Rohkem regulatsiooni on kaotanud kinnisvaraturul ehitusõiguse püsimise garantii ehk investeerimiskindluse. Planeerimisest on saanud ametniku/poliitiku suva keskne otsustamine.

Hirm spetsialistide ees

Ajaloos on kaks peamist riikide kadumise põhjust: vallutamine ja üleregulatsioon koos valuutatrükiga. Tagamata raha soosib isikliku vastutuse kadumist. Hääbuv riik suurendab alati regulatsioone ja makse. Regulatsioon annab ametnikule võimaluse asendada isiklik vastutus regulatsioonile tuginemisega. See muudab ametnikud spetsialistist bürokraadiks ja kaotab nende võime olla vaba turgu tagav ja eetikat järgiv järelevalvaja.

Me elame täna riigis kus ametnikel ja valitsejatel on sageli hirm spetsialistide ees. Hirm kaasamise ja vaba arutelu ees loob aga aina uusi regulatsioone, mis kaotavad üksikisiku vastutust.

Pööre lihtsusesse

Eesti riik vajab tagasipööret lihtsusesse. Kaotame viie aastaga kolmandiku õigusakte, kolmandiku ametnikke ja kuna nende arvud vähenevad, siis ka kolmandiku ulatuses makse. 2030. aastaks võiks eesmärk olla vähendada regulatsioone ja makse 50 protsendini tänasest.

Õeldakse, et ei saavat. Aga kas tõesti? Olen koos grupi entusiastidega vabast ajast kokku pannud eelnõu planeerimisseaduse tagasi lihtsaks muutmiseks. Paraku ametkond õigustab enda loodud keerukust ja on hetkel välistanud diskussiooni. Entusiastlik ja optimistlik pool minus proovib seda diskussiooni ülal hoida. Just selle meie armsa riigi lihtsuse ja inimlikkuse suunas tagasi pööramiseks, sooviga siin edasi elada.

Millal me kaotame Eesti Vabariigi, kui valdkond, valdkonna järel jätkame ülereguleerimist ja ekspertide tõrjumist?

Ettevõtjaks olemine on näidanud, et lahenduse leiab alati, kui seda otsida. Kui vaatame ettevõtlust, siis Apple'i edu oli lihtsustamine. Tesla edu on lihtsustamine. Lihtsuse paradoks on see, et seda on keerukas luua, aga lihtne kasutada. Apple'i ja Tesla tooted ei vaja pikki kasutusjuhendeid.

Pea liiva alt välja

Veel kaks näitlikku küsimust muutusvajaduse selgitamiseks. Kas on mõtet teha riiklikke arengukavasid, kui neid aastast 2014 ei pea riik ise enam järgima? Kas on mõtet teha üld- ja detailplaneeringuid, mis pärast Pärnus Riia mnt 106 riigikohtulahendit ei ole enam siduvad?

Millegi tegemine, kui seda ei kavatseta täita, on asendustegevus. Nii ma teise põhivaldkonna valisingi, sest vaimse vormiga tegeledes näen kasu nii endale (isiklik kogemus) kui ka teistele, kaasa arvatud sellsesse [investeermise 10 kordne tasuvus](#).

Miks on keerukuse ja isikliku vastuse asendamine regulatsiooniga ummik?

Isiklik vastutus on edu valem

Isiklik vastus ja eetika on ühiskonna, ettevõtluse ja isikliku tervise vundament. Edukas ettevõtja ja inimene ennetab probleemi, võttes isikliku vastutuse. Edukas riik ja riigiametnik peaks samuti olema proaktiivne.

Kui vastutusele ja eetikale lisada [teadlikkus/teadvustamine](#) ja heatahtlikkuse aspekt, on valem Eesti eduks valmis. Õigusloome kõhulahtisus on ühiskonna haigus. Vastutuse kaotamine on ühiskonda lõhestav. Kriisid on selle tulem. Visioonitu ja projektipõhise sahmiva tegevuse tulem on segadused, arusaamatused ja ressursi raiskamine.

Vaimse vormi koolitusi on vaja, et inimesed mõistaks isikliku vastutuse võlu ja saaks olla terved. Ja seda ennetavalt. Mina ei oleks ilma intrapersonaalsete oskusteta oma sisemaailma juhtimiseks planeerimiskadalippudest terve ja kaine mõistusega läbi pääsenud.

Kokkuvõtteks vajame isikliku vastutust terve ja sidusa ühiskonna taastekkeks. Ainus tõhus tee selleni on regulatsiooni vähendamine. Vastutuse võtmist ja eetikat ei saa asendada regulatsiooniga ilma, et vaimne tervis, ühiskonna sidusus ning ettevõtluskeskkond ei kannataks. Inimlikkuse taastamiseks on meil vaja eetika ja oma sisemaailma juhtimise alast haridust. See loob vundamenti vaimselt terveks, ettevõtlikuks ja edukaks tuleviku Eestiks, kus isiklik vastutus on hinnas.

Edukas Eesti – võida 10 000+ eurot!

Edukas Eesti on Äripäeva, Eesti Gaasi, If Kindlustuse, Ellex Raidla Advokaadibüroo, Forus Grupi, Swedbanki ja Rohetiigri konkurss, kuhu ootame Eesti eduloo uuendamise ja arengu kiirendamise ideid arvamustee vormis. Grand prix' toob võitjale 10 000 eurot, teine koht 3000 ja kolmas 2000 eurot.

NB! Konkurss on lõppenud! Võitjad kuulutame välja aprilli lõpus.